

הגזול עצים פרק תשיעי כבא קמא

צה.

עין משפט גז מוצה

ז' א מ"י פ"ט מה"ל גזלה
 ב' ז' ו' א' ו' א' ו' א' ו' א' ו' א'
 מלוה הלכה א' פתג עשין
 עב טו"ש"ע ח"מ פ"י ש"ע
 ט"י ב' :
 י"ב ב' מ"י ו' א' ו' א' ו' א'
 ש"ע ח"מ ש"ע ט"י א'
 ו' א' ו' א' ו' א' ו' א'
 י"ג ג' מ"י פ"ב מה"ל
 א' ש"ע ח"מ פ"י א'
 עשין מה טו"ש"ע ח"מ פ"י
 ק"ד ט"י ד' :
 ב' ד' מ"י פ"ט מה"ל
 גזילה ו' א' ו' א' ו' א'
 פתג עשין עב טו"ש"ע ח"מ
 פ"י ש"ע ט"י ד' :

(6) לעיל סו' גיטין נה.
 [גדלות פ"ו ת"ש] (3) בית
 מג' : (2) א' ו' א' ו' א'
 ז' ד"ה ר"מ (ד) לקמן ז'
 ב"מ ק" : (5) ו' א' ו' א' :
 (1) לקמן ק' : ו' א' ו' א' :
 (2) ד"ה דמיה (3) כמות
 נא' : (4) [ס' ו' א' ו' א' :
 (5) ד"ה ח"מ ח"מ (6) [ש"ך
 למתני דף נ"ג : (7) ש"ך
 פ"ב :

הגהות הב"ח

(6) ג"מ פ"ר הגזול רמל
 וזכה וילדה פ"ל ז' ויתם
 פרה נתקן : (3) שם משום
 דקפני ש"י נתקנו
 עומד : ע"ז מ' ע"א
 משעת דליה לא מקרי
 ש"י כלל (והש"ך חס"י) :
 (2) רש"י ד"ה משום
 אמה ואת בחימה ואת
 ולדויה כל כ' פ"ל :
 (ד) ח"ה"ה משום כ' וכל
 שבת : וי"ב אחר"י ע"ש
 שה"ח"ך :

הגהות הגר"א

[א] ר"ס ד"ה משום כ' :
 לגזול (ר"ס ק"ו ע"ג פ"ב
 לגזול) : י"ב לגזול כ"ל
 דלא כר"ס : [2] ד"ה
 תמן כ' ו' א' ו' א' : י"ב
 אכל להרמזים יח"א ד"ה
 דוקא לאחר א"ש ל"י
 וקרקע לו לא א"ש ד"ה
 פ"ל ד"ה א"ש קונה כ"ן
 ונתפ"ל ק"ב ב' ח"מ פ"ש
 לנכסו כ' ו' א' ו' א' ו' א'
 (ועבדג"ר"א ס"מ ש"ך
 וקרקע לו לא א"ש ד"ה
 כ' ו' א' ו' א' ו' א' ו' א'
 והרמזים משפטים ה"ל
 כשח"ה דמ"ל"ה ויח"א
 דק"מ ש"מ משמע כל
 הש"ס ולכן לא פ"ך ל"י
 משום דלד"ה לא ק"י אלא
 לאחר א"ש כשח"ה דמ"ל"ה
 כ"ל :

גזילה קיימת. חייב להחזירה: וזה אכנט גזילה קיימת הוא. ועליו
 נשנית תקנה שבימי רבי שלא להחזירה: ועל המריש. בתמכת גיטין.
 מרש קורה: משום פסידא דבירה שויה רבנן כדלישא. ומיהו
 דמי צעי לאהדורי הואיל וגזילה קיימת דבירה: משלם אוסר ואם
גיוסיה (א) כל מה שנטל ממנה ומה
 שהשביחה: גזילה חורס צעיניה.
 כמות שהיא עכשיו ריקנית יחזירה
 והדר משלם דמי גזול ועובר כמו
 שהיה בשעת הגזילה ולא שצט הגזיה
 שהשביחה אלא ולא שצט הולד ללא
 קנים רבי יהודה אכל דמי ששצעת
 הגזילה משלם ליהא למאן דלאמר
 כל הגזילים צ"ר משעת הגזילה
 ישלמו: רואים אוסר כאילו היא
ומאם אלא כנסף. משעת הגזילה
 ומשלם דמי ששצעת הגזילה. ולקמן [ע"ז]
 מפרש צמאי פליגי ר' יהודה ור"ש :
קנסא קנים. שלא יהא חוטא נשכר
 בגזילה לטובל את השצח: ונפקא
 מינה. ליהא ללא השביחה אלא
 כחשה אי אחרת טעמא משום דשינוי
 במקומו עומד כחשה נמי הדר
 כדליחא השאח ואי טעמא משום קנס'
 הוא ושינוי קני משלם כדמעיקר'
 (י) היכא דליכא קנסא ה"ג איכא
 שינוי ומשלם כמעיקר(א): והוקינא.
כעבדים אומר לו הרי שך לפניך.
 דעבדא כמקרקעי דמי וקרקע הדרא
 צעינה ואינה נגזלת לקנות לגזולן
 צעינו והיחוס דנרשותו: דמי אמרו.
 כדמעיקר(א) ואע"פ דמהשתא שוי
 טפי לנריכס אמר אדום: והכא קנסא
 קא קנים. כמתני' וכצבע דלאו
 גזול הוא ולא חוטא הוא לא קנים
 דהא שוגג הוא: **מדאפיך רב**. לקמן
 פירקין (דף י"ז): **בשוגג**. כגון לוקח
 שלקח מגזולן והשביחה ולא ידע
 שהיא גזולה: **מן המחוררין**. מנכסים
 בני חורין ולא מנכסים משועבדים:
פירות ושבה פירות. תמן בתמכת
 גיטין (דף מח): אין מוציאין לאכילת
 פירות ולשבח קרקעות מנכסים
 משועבדים מפני תקון העולם הפסד
 לקוחות. אכילת פירות ושבח קרקעו'
 מפרש להו בשנים אחוזין (ב"מ ד' ד'):
גז חוב. שטר חוב: שאין בו אחריות.
 שלא שיעבד לו ליה בשעת הלואה
 את נכסיו ולא כתב לו כל נכסי
 לאחראין ולשבח פירות מלוה זה: ללא
טעום סופר הוא. ואינו גובה מנכסיו'
 משועבדים ולא אחרתין אין לך ארס
 המלוה מעומיו בלא שיעבד נכסי
 ליה והסופר טעה ולא כתב בו
 אחריות אלא דוקא אלוין כתר
 שטר: רבי מאיר. צלנים אחוזין
 (שם דף י"ב): מלא שטר חוב אין בהן
 אחריות נכסים יחזיר לפי שאין צ"ד
 נפרעין מהן: **קשהוא גובה**.
 הלוקח חוזר על הגזול שהגזול בא
 ונטול שדו כמות שהוא הלוקח
 חוזר על הגזול שמכרה לו בחריות:
 גובה

כאן בגזילה קיימת. מימה רועים מאי גולה קיימת איכא וי"ל
 דאיידי דרועה צבחה של אחרים וגזב מהן גזיה וחלז ולא
 משום דחשוד להרעות בשדות של אחרים דכיון שאין צבחה של
 אין אדם חוטא ולא לו כדאמר דפרק קמא דבבא מניעא (דף ה'):
משלם דמי פרה העומדת
 פ"ד. (ו) וכל שצט
 משעת גזלה עד שתלד (א) לגזול:
חמשה גובין מן המחוררין.
 אע"ג דתנא מנינא תנא
 ושירי הך דמתן צהניקין (גיטין דף
 מח: ושם ד'): אין מוציאין למזון האשה
 והצנות מנכסים משועבדים מפני
 תיקון העולם והסם נמי שירי המקבל
 עליו לזון בן אשתו וכת אשתו וגט
 חוב שאין בו אחריות ומהכא קשה
 לשהוא דלאמר צפ"ק דב"מ (דף י"ג)
 אומר היה ר"מ שטר חוב שאין בו
 אחריות נכסים אין גובה לא מנכסים
 משועבדים ולא מזני חורין והכא
 משמע דגבי מזני חורין ומיהו בלא
 הכי איחזיק שמואל התם מצריחא
 אחריתי יש לדמות דשמואל הוה
 מפרש שאין בו אחריות היינו שמואל
 שלא קבל עליו אחריות והא דמוקי
 לה הכא כר"מ משום דללאורה
 כותייה אמאי :

כאן בגזילה קיימת כאן בשאין גזילה קיימת
 והא אבנט גזילה קיימת היא מאי אבנט דמי
 אבנט וכל היכא דגזילה קיימת לא עבוד רבנן
 תקנתא והרי מריש דגזילה קיימת היא ותנן
 על המריש הגזול שבנאו בבירה שיטול דמיו
 מפני תקנת השבים שאני התם דכיון דאיכא
 פסידא דבירה שויה רבנן כדלישא: **גזל פרה**
 (6) וגזזה פרה וילדה משלם אותה ואת גזוניה
 ואת ולדותיה דברי רבי מאיר ר' יהודה אומר
 גזילה חוזרת בעיניה רבי שמעון אומר רואין
 אותה כאילו היא שומא אצלו בכסף איבעיא
 להו מאי מעמיה דרבי מאיר (8) משום דקסבר
 שינוי במקומו עומד או דילמא בעלמא שינוי
 קונה והכא קנסא הוא דקא קנים למאי נפקא
 מינה ליהא דכחשא מכחש תא שמע גזל
 בהמה והוקינא עבדים והוקינו משלם כשעת
 הגזילה רבי מאיר אומר בעבדים אומר לו הרי
 שך לפניך ואילו בהמה כשעת הגזילה ואי
 סלקא דעתך סבר רבי מאיר שינוי במקומו
 עומד אפי' בהמה נמי אלא לאו ש"מ קסבר
 ר' מאיר שינוי קונה והכא קנסא הוא דקא
 קנים אמרי רבי מאיר לרביריהם דרבנן קאמר
 להו לדידי שינוי אין קונה ואפילו בהמה נמי
 אלא לדידכו דאמריהו שינוי קונה אודו לי מיהת
 בעבדא דמקרקעי דמי וקרקע אינה נגזלת
 ואמרי ליה רבנן לא עבדא כממלטלי דמי
 ת"ש ל' צבעו לו אדום וצבעו שחור שחור
 וצבעו אדום ר' מאיר אומר נותן לו דמי צמרו
 דמי צמרו אין דמי צמרו ושבתו לא ואי סלקא
 דעתך סבר רבי מאיר שינוי אין קונה דמי
 צמרו ושבתו בעי למיתב ליה אלא לאו ש"מ
 קסבר ר"מ שינוי קונה והכא קנסא הוא דקא
 קנים שמע מינה איכא דאמרי הא לא איבעי
 לן מדאפיך רב ותני גזל פרה והוקינא עבדים
 והוקינו משלם כשעת הגזילה דברי רבי מאיר
 וחכמים אומרים בעבדים אומר לו הרי שך
 לפניך והאי לרבי מאיר שינוי קונה והכא קנסא
 הוא דקא קנים ליה כי קא איבעי לן הכי איבעי
 לן כי קא קנים במזיד אבל בשוגג לא קנים
 או דילמא אפי' בשוגג נמי קנים תא
 שמע חמשה גובין מן המחוררין ואלו
 הן פירות יושבה פירות יוהמקבל עליו
 לזון בן אשתו וכת אשתו וגט חוב שאין
 בו אחריות וכתובת אשה שאין בה אחריות
 מאן שמעת ליה דאמר (9) אחריות לאו שמעת
 סופר הוא רבי מאיר וקתני פירות ושבת
 פירות שבת פירות היכי דמי רבנן
 שגזל שדה מחבירו ומכרה לאחר והשביחה
 והרי היא יוצאה מתחת ידו כשהוא גובה
 גובה

מוסף רש"י

על המריש. קורה,
 ותקנת קתני ואילו
 בתמכת גיטין (ד"ה)
 (10) בבבירה. בית גזול
 (גיטין נה.) מפני תקנת
 השבים. אלא אהא
 מלכוד לקעקע צידמו
 ולהחזיר מריש עממי ימנע
 ומלגשות משבתי (שם).
 בעבדים אומר לו הרי
 שך לפניך. דקרקע
 דמי וצריחיה דמריה
 קיימי (למחז צו) דקתמא
 לן קרקע אינה נגזלת וכל
 מקום שהיא נרשות בעליה
 עומדת ועבד במקרקעי
 דמי ואיני נגזל להיות נקנה
 לגזול גזל דמי. הילכך
 כי אוקין נרשותיה דמריה
 אוקין (ב"מ פ.) וקרקע
 אינה נגזלת. לנכס אינה
 קנייה לגזול נכס יח"א,
 לנכס בחזקת בעליה היא,
 דמקראי נפקא לן בהגזול
 נתנא (ק"ו) (והנה ד').
 גזולן לו דמי צמרו.
 קני צעינה ר"מ ולא
 יסיד ליה אלא דמי צמרו
 (למחז פ.) דמי צמרו
 לזון מכלל כמות מעת
 כגזל נכס כמות הדינה
 (ב"מ שם) דמי צמרו לזון
 כמו שפסק לו דקנייה
 צעינו והחזיקו מעת שם
 ק"ו) נתן לו צבא זה
 דמי צמרו לזון כמתחיל
 א"ש וי"ל, דקפדיל ליה
 לר"מ כל המשהה מעת
 בעלי נקרא גזול ונטול
 הצמר לנכסו אפי' שהיא
 מעולה בכשוי דמיים ע"ז
 (1) אכל לא דמי צמרו, או
 זה ימן שצרו משלם ויקח
 הצמר (למחז פ.) גובין
 מן המחוררין. מנכסי
 בני חורין בנ"ה, א"ש
 נכסים בני חורין אלא היכי
 נבין, ואם לאו אין נבין
 מן המשועבדים (חובות)
 (8). פירות ושבת
 פירות. דמתן במ"ל גיטין
 (מח:) אין מוציאין לאכילת
 פירות ולשבח קרקעות
 מנכסים משועבדים מפני
 תיקון העולם. וכתב
 אחוזין בעלית (ד'): מפרש
 לאכילת פירות ולשבח
 קרקעות ב"ה, הרי שגזל
 שדה מצירו והשביחה והרי
 היא יוצאה בידן מתחת
 די הלוקח עם שצט
 שהשביח הלוקח כגול ויכיר
 ועם פירות שבה, שהגזול
 טורפה ממנו, כשהוא
 חוזר על המוכר שמכרה
 לו בחריות גובה ק"ן
 מנכסים משועבדין ושצט
 מנכסים בני חורין ולא מן
 המשועבדין. מפני תיקון
 העולם. לפי שאין קלויין
 ואין הלוקח יודע צבחה
 דילמא

לחזק (כחובות נ"ה). והמקבל עליו לזון בן אשתו וכת אשתו. א"פ הוא אין טעם בו המשועבדים. לפי שאין קלויין ואין מוכרים. והא דמתן בהנשא (כחובות ק"ה) והיא מוכרת מנכסים משועבדין מפני שהיא כעלת חוב, מוקמת לה הפס דשקטו לה מידו, דקמס קנין למיניה עומד (שם נ"א).

כא א מיי פייט מה'י
גולה ואברהם הל' ו'
וע"ש וקמג עשין עג
טושיע חית סומן שטיב
ס"ה והגיה:
כב ב ג ד מיי פייט מה'י
גולה ואברהם הל' ו'
קמג עשין עג טושיע חית
מיי שטב סטיב וטושיע ו'
כל ה מיי פייט מה'י
גולה ואברהם הל' ו'
וע"ש קמג עשין טושיע
חית מיי פייט מה'י א
כה ז מיי עס הלכה א
טושיע עס קמג א:

דילמא בלוקח ת"ח ידע. וא"ת ולאמאי גובה שצמ מנכסין בני חורין דכפיק דב"מ (דף טו): איפליגו צהיכר צה שאין של ולקחה אס מעות מתנה או פקדון אבל לכ"ע אין לו שצמ וי"ל דהתם שלא צהחריית והכא צהחריית דצהחריית לא שייך למימר לא מתנה ולא פקדון:

בשבח שעל גבי גזילה קמפלגי דרבי יהודה סבר דנגזל הוי. אבל שצמ שלא ע"ג גזילה הוי דגולן או משום דהוי שינוי גמור או משום תקנת השנים ואס גול עזים ועשאן כלים או אפי' נקרים ועשאן כלים דהוי שינוי דהדר שצמ מודה ר' יהודה דמשלם כשעת הגזילה אף על גב דהוי שצמ שע"ג הגזילה דכיון דטרט צהאי שינוי שייך ציה תקנת השנים ואף על גב דגבי נמן לנצוב לו אדום ונצבו שחור קאמר רבי יהודה דלס דלס השצמ יתר על היציאה כו' התם דלא נחת צחורת גזילה לא שייך תקנת השנים וכן י"ל לרב פפא ע"כ דלמר רבי יהודה שצמ שעל גבי גזילה דגולן הוי דהיינו משום תקנת השנים דהא ס"ל צההיא לנצוב לו אדום שינוי לא קני וצההיא לא שייך תקנת השנים דכפ"י וא' והשתא הוי סכרס הפוכה דר' יהודה מדכ"מ דנצבע לר"מ שינוי קונה ובגולן אין קונה משום דקנים ולרבי יהודה נצבע שינוי לא קני ובגולן קני משום תקנת השנים ור"מ מפרש דאין אנו צריכים לר' יהודה טעמא דתקנת השנים אלא סכרס דר"י שינוי קונה ולרב זבד שצמ שלא ע"ג גזילה דלא הדרס הוי דגולן אבל שצמ שע"ג גזילה דשינוי דהדר הוא ולא קני הוי דנגול ולרב פפא אפי' דע"ג גזילה דשינוי דהדר הוא קני והוי דגולן והא דלא קני נצבע לפי שאין מתכוין לקנותו וכן נראה דלא צריכי השתא לאוקמא ר"י כג"ש וא"ש נמי דלא חשיב ר' יהודה לעיל (דף גג): צההי הני תנאי דכברי שינוי אין קונה כי היכי דחשיב ר"ש לנצבעא:

מוסף רש"י

ומעלין אותן. מן הקרקע. דנמי. ולא שקלי כאלעא ונפיה (ב"מ כ"ג): בכור לפשוט. בכור ופשוט שהשינוי קרקע קודם שחלקו וק"ל וט"ל שאין הכזור טעל פי שנים שצמ שהשינוי נכסם לאחר מיתת אביהו דהיה ליה ראיין אפין הכזור טעל הכזור צהאי דמכיר צבל אפי' ימא לא, וצכאן שאין לחלק טעל בכור פי שנים בקרקע שהיא משוועת ומיין את השצמ ונתן לפשוט רביע שצמ מגיע לו שצמ שחמך חלקו זה ז' (ס"ה). ובעל חוב ללוקח. צבל חוב שקדם שער הלאחזר לטטר מתק של לקוחות. טורפה מהן עס מה שהשינוי וסל לכן שצמ ונתן דמי. ועטמא דהוליה משום דמעיקרא ארעא דיהה הוא ואין לוי לכופו למכור לכן קרקע שלו צביל השצמ אס עי כידו מעות. ולקמן מוקי לה בקרקע שנעשה לו אפסיוקי (ס"ה). בעל חוב גובה את השבחה. צבל חוב שהוליה למכירו מעות ומכר ליה הנכסים והשינוים לקוחות. טורף צבל חוב הגוף והשצמ (בכורות ג'). וכל הקרקע עורף מיד הלוקח כמו שהיא משוועת ע"י הלוקח (ב"מ י"ג). בשבחה המגיעה לבחפיה. צריכי לקרקע דבר מועט. דאלו אין צריכי לקרקע הוי להו פירות ולא מיקרי שצמ ובעל חוב גובה השצמ ולא פירות גמורין (ס"ה ק"ה). והא מעשים בכל יום. דמי טורפי מתק שאין לפני שמואל ובי' לבעל חוב כל שצמ עס הקרקע ואפילו מגיע לבחפיה כל זמן שצריכי לקרקע (ס"ה ק"ה).

גובה את הקרן מנכסין משוועברים ואת השבחה מנכסין בני חורין דאתא בעל ארעא ושקיל (א) ארעיה ושבחה מאי לאו בעם הארץ דלא ידע דקרקע נגזלה או אינה נגזלה ואפי' הכי קאחי בעל קרקע ושקיל לארעא ושבחה ושמוע מינה בשוגג נמי קנים אמרי "לא בלוקח תלמיד חכם וידע תא שמוע" (ב) לצבוע לו אדום וצבעו שחור שחור וצבעו אדום ר' מאיר אומר נותן לו דמי צמרו דמי צמרו אין דמי צמרו ושבחו לא ואי סלקא דעתך בשוגג נמי קנים דמי צמרו ושבחו בעי למיתבא ליה אלא לאו ש"מ במזיד קנים בשוגג לא קנים ש"מ: רבי יהודה אומר גזילה חוזרת בעיניה ר"ש אומר רואין אותה כאילו היא שומא אצלו בכסף. מאי בנייהו אמר רב זבד בשבחה שעל גבי גזילה קמפלגי ר' יהודה סבר דנגול הוי ור"ש סבר דגולן הוי רב פפא אמר דכ"ע ישבחה שעל גבי גזילה דגולן הוי והכא למחצה לשליש ולרביע קמפלגי רבי יהודה סבר שבחה שעל גבי גזילה יכוליה דגולן הוי ורבי שמעון סבר למחצה לשליש ולרביע הוא דשקיל גולן תנן גול פרה ונתעברה אצלו וילדה רחל ונטענה אצלו וגזזה משלם שבעת הגזילה ילדה אין לא ילדה הדרא בעינא בשלמא לרב זבד דאמר שבחה שעל גבי גזילה דנגול הוי לר' יהודה הא מני רבי יהודה היא אלא לרב פפא דאמר דגולן הוי הא מני לא רבי יהודה ולא ר"ש אמר לך רב פפא הוא הדין ואפילו לא ילדה נמי כשעת הגזילה הוא דמשלם והא דקתני ילדה אידי דנסיב רישא ילדה נסיב סיפא נמי ילדה תניא כוותיה דרב פפא ר' שמעון אומר רואין אותה כאילו היא שומא אצלו בכסף למחצה לשליש ולרביע אמר רב אשי כי הוינן בי רב כהנא איבעיא לן לר' שמעון דאמר למחצה לשליש ולרביע הוא דשקיל גולן כי מסלקינן ליה בדמי מסלקינן ליה או דילמא מבשרא שקול ופשטנא מהא דאמר רב נחמן אמר שמואל שלשה שמין להן השבחה ומעלין אותן בדמים ואלו הן הבכור לפשוט ובעל חוב ללוקח ובעל חוב ליתומים אמר ליה רבינא לרב אשי מי אמר שמואל בעל חוב ללוקח יהיב ליה שבחה והאמר שמואל יבעל חוב גובה את השבחה א"ל לא קשיא כאן בשבחה המגיעה לבחפיה וכאן בשבחה שאין מגיע לבחפיה אמר ליה שבה המגיעה לבחפיה אמר ליה לא קשיא הא

גובה מנכסין משוועדים. שהוא קדם והוא כמלוה צעור שהרי כח לו צעור המכירה שאס יטרפו ממנו יחזור ויגבה מנכסיו: קנים. להדר שצמ לנגול: נצבו שוגג חשיב ליה דליכא אינשי טובא דלא ידעי דלסור לשנות לשנות וי"ל דהתם לא שייך למימר לא מתנה ולא פקדון:

בשבח שעל גבי גזילה קמפלגי דרבי יהודה סבר דנגזל הוי. אבל שצמ שלא ע"ג גזילה הוי דגולן או משום דהוי שינוי גמור או משום תקנת השנים ואס גול עזים ועשאן כלים או אפי' נקרים ועשאן כלים דהוי שינוי דהדר שצמ מודה ר' יהודה דמשלם כשעת הגזילה אף על גב דהוי שצמ שע"ג הגזילה דכיון דטרט צהאי שינוי שייך ציה תקנת השנים ואף על גב דגבי נמן לנצוב לו אדום ונצבו שחור קאמר רבי יהודה דלס דלס השצמ יתר על היציאה כו' התם דלא נחת צחורת גזילה לא שייך תקנת השנים וכן י"ל לרב פפא ע"כ דלמר רבי יהודה שצמ שעל גבי גזילה דגולן הוי דהיינו משום תקנת השנים דהא ס"ל צההיא לנצוב לו אדום שינוי לא קני וצההיא לא שייך תקנת השנים דכפ"י וא' והשתא הוי סכרס הפוכה דר' יהודה מדכ"מ דנצבע לר"מ שינוי קונה ובגולן אין קונה משום דקנים ולרבי יהודה נצבע שינוי לא קני ובגולן קני משום תקנת השנים ור"מ מפרש דאין אנו צריכים לר' יהודה טעמא דתקנת השנים אלא סכרס דר"י שינוי קונה ולרב זבד שצמ שלא ע"ג גזילה דלא הדרס הוי דגולן אבל שצמ שע"ג גזילה דשינוי דהדר הוא ולא קני הוי דנגול ולרב פפא אפי' דע"ג גזילה דשינוי דהדר הוא קני והוי דגולן והא דלא קני נצבע לפי שאין מתכוין לקנותו וכן נראה דלא צריכי השתא לאוקמא ר"י כג"ש וא"ש נמי דלא חשיב ר' יהודה לעיל (דף גג): צההי הני תנאי דכברי שינוי אין קונה כי היכי דחשיב ר"ש לנצבעא:

מוסף רש"י

ומעלין אותן. מן הקרקע. דנמי. ולא שקלי כאלעא ונפיה (ב"מ כ"ג): בכור לפשוט. בכור ופשוט שהשינוי קרקע קודם שחלקו וק"ל וט"ל שאין הכזור טעל פי שנים שצמ שהשינוי נכסם לאחר מיתת אביהו דהיה ליה ראיין אפין הכזור טעל הכזור צהאי דמכיר צבל אפי' ימא לא, וצכאן שאין לחלק טעל בכור פי שנים בקרקע שהיא משוועת ומיין את השצמ ונתן לפשוט רביע שצמ מגיע לו שצמ שחמך חלקו זה ז' (ס"ה). ובעל חוב ללוקח. צבל חוב שקדם שער הלאחזר לטטר מתק של לקוחות. טורפה מהן עס מה שהשינוי וסל לכן שצמ ונתן דמי. ועטמא דהוליה משום דמעיקרא ארעא דיהה הוא ואין לוי לכופו למכור לכן קרקע שלו צביל השצמ אס עי כידו מעות. ולקמן מוקי לה בקרקע שנעשה לו אפסיוקי (ס"ה). בעל חוב גובה את השבחה. צבל חוב שהוליה למכירו מעות ומכר ליה הנכסים והשינוים לקוחות. טורף צבל חוב הגוף והשצמ (בכורות ג'). וכל הקרקע עורף מיד הלוקח כמו שהיא משוועת ע"י הלוקח (ב"מ י"ג). בשבחה המגיעה לבחפיה. צריכי לקרקע דבר מועט. דאלו אין צריכי לקרקע הוי להו פירות ולא מיקרי שצמ ובעל חוב גובה השצמ ולא פירות גמורין (ס"ה ק"ה). והא מעשים בכל יום. דמי טורפי מתק שאין לפני שמואל ובי' לבעל חוב כל שצמ עס הקרקע ואפילו מגיע לבחפיה כל זמן שצריכי לקרקע (ס"ה ק"ה).

שלישה שמין הן השבחה. אע"ג דקתני ג' תנא ושייר

אין שייך נמי ארס שאס צה לטקו מאריכותו מסלקו מן השצמ צדמים: **שבחה** המגיעה לבחפיה. כאן פ"ה כגון מצוה שגדלה כל צרכה

ואין מגיע לבחפיה שצריכה לקרקע וקשה דאס כן לפירושו גבי צ"ח אפי' מתצוה שאין צריכה לקרקע כדלמר הוא מעשים צבל יום וקמגני שמואל אפי' שצמ המגיע לבחפיה וצפרק נערה שנתפתחה (כמוצו דף ג'): משמע דלא גבי צ"ח אלא ממדי דצריכה לקרקע גבי הא דקאמר זיל הב ליה מתמרי דעל צודיא דפרין לא יהא אלא צ"ח וכה"ג מי הוי שקיל אלא דחזו לצודיא קאמינא סוף סוף כל העומד ליגזו כחזו דמי דצריכי לדיקלא קאמינא וי"ל דשצמ המגיע לבחפיה קורא דבר שקופו ליתלם ולישא בבחפיה אפי' כגון פגין או צוסר דצריכי לארעא ור"מ מפרש דשצמ המגיע לבחפיה כגון דבר הצא צטורה וצחוקת הצמים (צ"ב דף מ: וס' ד"ה שצמ) מפורש:

הגהות הב"ח

(א) גבי ארעא ושבחה כ"י לארעא ושבחה כ"י למיתב ליה: (ב) רש"י ד"ה שצמ כ"י כגון שגולה קרקע פ"ל: (ג) הוי' סד"ה לר"ש כ"י דמגופיה שקיל ע"י פאשר"י מצב צהיפק:

הגהות הגר"א

[א] תר"ה שצמ כ"י והשתא הוי סכרס כ"י צ"ב אבל להרמב"ם נחא ואולי לשטמיהו כ"י:

